

Protokół nr 2/2022r.

z posiedzenia Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych

VIII kadencji

w dniu 12 stycznia 2022 roku

Skład osobowy

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady zgodnie z załączoną listą obecności oraz:

- Paweł Wdówik – Sekretarz Stanu w MRPIPS, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,

Porządek posiedzenia

Część I

1. Przywitanie członków Rady przez Panią Przewodniczącą, Monikę Zimę-Parjaszewską,
2. Głosowanie nad przyjęciem porządku obrad,
3. Prezentacja wypracowanych propozycji instrumentów wsparcia w projekcie „Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych” i zaopiniowanie ich przez KRK,
4. Prezentacja wypracowanych propozycji instrumentów w projekcie „Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy” i zaopiniowanie ich przez KRK,
5. Wolne wnioski,
6. Podsumowanie i zakończenie posiedzenia.

Przebieg posiedzenia

Ad. 1 Posiedzenie otworzyła Pani Monika Zima-Parjaszewska- Przewodnicząca Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych, przywitała wszystkich obecnych i odczytała listę obecności.

Ad. 2 W kolejnej części posiedzenia nastąpiło głosowanie nad porządkiem obrad poszerzonym o wnioski: Pana Michała Tomczaka, dotyczącym sytuacji organizacji pozarządowych i innych podmiotów, w kontekście zwiększonych opłat za paliwa gazowe oraz nad wolnym wnioskiem Pana Marka Kalbarczyka na temat: sytuacji organizacji pozarządowych związanych z działalnością PFRON-u.

W głosowaniu nad porządkiem obrad wzięło udział 31 członków Rady, za przyjęciem porządku obrad głosowało 29 członków; wstrzymało się od głosu 2 członków. Porządek obrad został przyjęty.

Ad 3. Przewodnicząca Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych przedstawiła projekt „Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych” i 8 instrumentów w nim zawartych, takich jak:

1. Standard usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych tj. Standard usługi asystencja osobista osoby z niepełnosprawnością,
2. Fundusze powiernicze,
3. System wsparcia osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się wymagających wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC),
4. Mobilny doradca włączenia społecznego,
5. Wsparcie oprócz opieki - poszerzone wsparcie wytchnieniowe,
6. Standardy Funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej,
7. Asysta prawna jako element systemu wsparcia korzystania ze zdolności do czynności prawnych,
8. Budżet osobisty.

Pani Przewodnicząca oddała głos Panu Adamowi Zawisnemu z Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – przedstawicielowi zaproszonemu w celu przedstawienia projektu – „Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”. Pan Zawisny rozpoczął prezentację projektu od instrumentu – asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami łączonej z budżetem osobistym. Wypowiadając się na temat asystencji osobistej zaznaczył, że istnieje zakres podmiotowy w kontekście granicy wieku początkowego i końcowego osoby, której projekt mógłby dotyczyć, stwierdzając, że każda granica wieku powoduje inne konsekwencje finansowe. Zaznaczając, że nie trzeba tworzyć wymagań w kontekście asystentów osobistych osób

niepełnosprawnych, gdyż osoby niepełnosprawne same wybierają swych asystentów. Stwierdzając, że pewne kwestie w stosunku do asystentów osób z niepełnosprawnością zajmujących się osobami niepełnosprawnymi intelektualnie i również dzieci ze spektrum autyzmu wymagających intensywnego wsparcia, skłaniają aby wymagać od asystentów pewnych wytycznych, takich jak: zaświadczenie o niefigurowaniu w poszczególnych rejestrach, takich jak karnych. Pan Adam Zawisny zaznaczył, że omawiany instrument, zawiera w dokumencie dokładnie omówione kwestie szkoleniowe, w tym szkoleń uzupełniających, obligatoryjnych dla opiekunów faktycznych lub prawnych. Podkreślając, że w dokumencie są zawarte wymagania w stosunku do podmiotów prawnych. Koordynatorzy do spraw asystencji osobistej, jak i podmioty prawne będą musiały spełnić określone wymagania i zostać wpisani do zintegrowanego systemu kwalifikacji. Instrument ten zapewniona cykliczność i nakłada duże wymagania co do podmiotów prawnych, jednocześnie wprowadzając również okresy przejściowe, aby dany podmiot mógł ją spełnić. Zakłada się, że zarówno koordynatorzy do spraw asystencji osobistej jak i podmioty prawne będą musiały spełnić określone wymagania, i zostać wpisane do zintegrowanego systemu kwalifikacji, co w konsekwencji będzie powodować, że usługi te będą ograniczone do organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej. Pan Zawisny zaznaczył, że w dokumencie dotyczącym budżetu osobistego jest wyliczona dokładna analiza potrzeb budżetu osobistego i asystencji osobistej. Pana Zawisty następnie podsumował instrument zaznaczając, że pilotaż tego instrumentu ma przebiegać w ramach 6 województw, gdzie zostanie sprawdzone stosowanie asystencji osobistej wobec osób wymagających intensywnego wsparcia. W ramach pilotażu, będzie wprowadzona szeroka indywidualizacja, ponieważ będzie możliwy wybór asystenta osobistego przez samą osobę z niepełnosprawnością albo możliwość dokonania przez osobę z niepełnosprawnością wyboru asystenta z asystentów przedstawionych przez z PCPR. Będzie występował również szeroki zakres wiekowy.

Następnie przewodnicząca Pani Monika Zima-Parjaszewska oddała głos Panu prof. Tomaszowi Mika – reprezentującemu fundację św. Królowej Jadwigi, który przedstawił II instrument asystencja - budżet osobisty. Profesor zaznaczył, że w tym instrumencie ważne jest, aby osoba niepełnosprawna wybierająca asystenta miała wpływ na stawki jakie płaci za tą usługę. Podkreślając, że w ramach tego instrumentu osoba niepełnosprawna może sama zarządzać swoim budżetem lub może powierzyć go komuś np. instytucji której ufa. Taka

sama praktyka dotyczy również budżetów rodziców osób z niepełnosprawnościami, którzy chcą, aby ich dzieci korzystały z ich zasobów finansowych po ich śmierci. Instrument ten nosi nazwę: bezpieczna przyszłość – fundusze powiernicze i polega na tym, że każdy człowiek posiadający jakiś majątek, który dzięki swej wartości może przyczynić się do niezależnego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej – będzie miał prawo ustanowić taki fundusz powierniczy. Profesor Mika zaznaczył, że w sytuacji, kiedy osoba niepełnosprawna z różnych powodów nie będzie miała możliwości zarządzania swoimi finansami, fundusz powierniczy będzie miał wymiar specjalny, gdyż będzie on dodatkowo gwarantowany przez Państwo i dodatkowo będzie zwolniony od pewnych obciążeń podatkowych i zabezpieczony przed galopującą inflacją. Pan Mika wskazał, że dany fundator może w ramach tego instrumentu stworzyć swój indywidualny fundusz i wskazać osobę lub instytucję, która będzie miała za zadanie wskazać człowieka o odpowiednich kompetencjach, który będzie zarządcą funduszu a także niezależną od zarządcy instytucją, która byłaby protektorem i zarządzałaby majątkiem po śmierci fundatora oraz kontrolowałaby zarządcę.

Prof. Tomasz Mika stwierdził, że najbardziej trudne było opracowanie wytycznych dla kogo ma być specjalny fundusz powierniczy, gdyż nie jesteśmy w stanie przewidzieć jak będzie wyglądać orzecznictwo. Profesor zaznaczył, że instrument jest planowany przyszłościowo ale obecnie go opracowując trzeba się oprzeć na dotychczasowej wykładni prawa, obecnie funkcjonującej w systemie orzeczniczym. Zaznaczył, że muszą być wyszczególnione dwa warianty: jeden działający do czasu funkcjonowania obecnego orzecznictwa, a drugi od czasu zmiany systemu orzecznictwa i likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia. Pan Mika wskazał, że instrument ten mam być pilotowany w taki sposób, aby w środowiskach w których jest potencjalnie najwięcej rodziców, opiekunów prawnych osób wspierających, najpierw zostały zorganizowane szkolenia jak te instrumenty miałyby wyglądać w obecnych realiach prawnych oraz jak będą wyglądały gdy ewentualnie te realia prawne się zmienią. Szkolenie na temat instrumentu będzie bardzo cenne, ponieważ pozwoli rodzicom osób z niepełnosprawnościami spokojnie myśleć o zabezpieczeniu przyszłości finansowej swych dzieci, oraz będzie im zaprezentowane jak może wyglądać ich osobisty fundusz powierniczy. Po szkoleniu osoby te otrzymają indywidualne wsparcie w spotkaniu z finansistą i prawnikiem, które odbędzie się przy odpowiednich klauzulach poufności i pozwoli tym osobą przeanalizować ich sytuację.

Następnie głos zabrała Pani Anna Hejducka - w sprawie funduszy powierniczych. Czy w instrumencie tym jest ujęte zabezpieczenie tych funduszy przed inflacją?

Odpowiedział Pan prof. Mika, który zaznaczył, że taka propozycja została wpisana w instrument dotyczący specjalnego funduszu powierniczego, która związana jest z tym, że zarządca specjalnego funduszu powierniczego nie może inwestować tych środków finansowych w obszary wysokiego ryzyka i musi inwestować bardzo bezpiecznie. Pan Mika podkreślił że obecnie postulujemy, za tym aby Państwo zabezpieczyło podstawowy kapitał tego funduszu przed inflacją.

Następnie Pan Profesor przeszedł do następnego instrumentu jakim jest -Wsparcie oprócz opieki – poszerzone wsparcie wytchnieniowe. Profesor zaznaczył, że z tego instrumentu wynikają bardzo konkretne potrzeby, zauważalne w niewystarczającym dotychczasowym wsparciu, w obecnej formie i postaci oraz diagnozowanego bezpośredniego związku braku odpowiedniego wsparcia wytchnieniowego z zagrożeniami instytucjonalizacyjnymi. Badania pokazały cały fakt tragicznych decyzji, które wynikają z tego, że osoby opiekujące się osobą niepełnosprawną sobie nie radziły i w konsekwencji umieszczali taką osobę np. w domu pomocy społecznej lub innej placówki całodobowej. Profesor podkreślił że prace na tym instrumentem poszły w takim kierunku, aby zmodyfikować istniejące wsparcie wytchnieniowe znajdujące się obecnie w funduszu solidarnościowym, wsparciem edukacyjnym opartym o wsparcie środowiskowe. Pan Mika zauważył, że istnieje potrzeba wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych w zakresie wykonywanej przez nich pracy i wprowadzenie elastycznych form zatrudnienia, a czasem nawet pomocy w przekwalifikowaniu swojego życia zawodowego w taki sposób, aby dany rodzic lub opiekun, opiekujący się osobą niepełnosprawną nie musiał porzucać pracy w celu opieki nad swym niepełnosprawnym dzieckiem czy podopiecznym. Profesor wskazał, że dzięki temu zostanie poszerzona dotychczasowa tzw. wytchnieniówka czyli wsparcie podstawowe, co do tej pory nosiło nazwę opieki wytchnieniowej. Zostanie wprowadzone szerokie wsparcie środowiskowe, edukacyjne zwłaszcza dla rodzin z małymi niepełnosprawnymi dziećmi, bez granic wiekowych, a także wsparcie rodzin, które spodziewają się dziecka z niepełnosprawnością. Wsparcie edukacyjne, wiedza na temat obchodzenia się z niepełnosprawnym dzieckiem jest niezwykle ważne dla rodziców spodziewających się niepełnosprawnego dziecka.

Następnie Pan Adam Zawisty przeszedł do omawiania instrumentu o nazwie wsparcie osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się wymagających wspomagających i alternatywnych metod komunikacji. Pan Adam podkreślił, na czym polega instrument wyżej wymienionej nazwie. Instrument ten funkcjonuje w taki sposób, że mamy schemat, w którym na czele jest instytucja o nazwie Polski Instytut AAC połączony lub nie z innymi centrami taki jak: Centrum Edukacji czy też Polska Akademia Nauk. Pan Zawistny zaznaczył, że nie będzie tworzona nowa struktura, ale zostanie ona oparta o zasoby, które już są. Będzie występował element koordynacji, tworzenia standardów, upowszechnianie elementów wspólnych, takich jak platformy AAC oraz tworzenie narzędzi, jak również tworzenie studiów, kierunków, które zostaną i włączane w poszczególne rejony edukacji. Na poziomie najniższym tzw. lokalnym AAC, będą tworzone na poziomie powiatu z możliwością platformy AAC przy okazji tworzenia szkół integracyjnych, specjalnych lub PCPR-ów i organizacji pozarządowych. Będzie to wsparcie ustawowe ponieważ powiaty mają różną sytuację. Prelegent określił, że są to formuły zakładające wsparcie i diagnozę. Będzie to tworzone przy własnych strukturach i narzędziach danego regionu. Pan Adam wskazał, że w tym instrumencie jest kładziony nacisk na dużą indywidualizację w zakresie wizyt i zakresie elementów diagnostycznych w placówce, w rodzinie oraz indywidualizację elementów wdrażanych w rodzinie, placówce a także elementów wizyt kontrolnych. Nacisk na wysoką indywidualizację będzie kładziony na kształtowaniu takiej pomocy jak np. tworzenie tekstu łatwego. Prelegent zaznaczył, że pilotaż instrumentu będzie polegać na tym, że dana osoba zostanie zdiagnozowana (co pomoże nauczyć się diagnozować osobę w kategorii potrzeb komunikacyjnych) taka osoba po diagnozie dostanie wsparcie które potrzebuje. Pan Adam zaznaczył, że w pilotażu przetestujemy system i zobaczymy jakie będą potrzebne sprzęty, jaka ilość oraz ile wyniesie ich koszt.

Następnie głos zabrał pan prof. Tomasz Mika na temat instrumentu o nazwie mobilny doradca włączenia społecznego. Profesor przedstawił na czym miałby polegać ten instrument, mianowicie wskazał, że mobilny doradca miałby na celu wsparcie osoby niepełnosprawnej pokazując jej, jak takie wsparcie miałoby wyglądać, aby było ono adekwatne do potrzeb osoby niepełnosprawnej oraz wykonane z możliwością wykorzystania wszystkich zasobów lokalnych (o których bardzo często osoby niepełnosprawne nie wiedzą). Badania wykazały, że nieadekwatność wsparcia jest jednym z podstawowych problemów, który za pomocą tego instrumentu postaramy się rozwiązać, drugim problemem jest to, że

dane wsparcie często jest świadczone z dalekiej odległości, bez możliwości teoretycznego wejścia w środowisko lokalne, co w konsekwencji powoduje, że jest często spóźnione. Mobilny doradca włączenia społecznego miałoby za zadanie dotrzeć do osoby z niepełnosprawnością za pomocą różnych form służących mu w celu pozyskania informacji. Profesor podkreśla, że wymogiem będzie, aby dany doradca był mobilny, aby z łatwością mógł docierać do środowiska funkcjonowania osoby z niepełnosprawnościami, tak aby przy decyzji osoby niepełnosprawnej móc ustalić cele działania. Pan Mika podkreślił, że ważnym jest aby za pomocą mobilnego doradcy była ciągłość wsparcia, wraz z indywidualnym planem i diagnozą pomocy osobie niepełnosprawnej. Wymagać się będzie od doradcy, aby miał wiedzę o zasobach lokalnych i próbował zaangażować wsparcie wzajemne i wsparcie środowiskowe. Profesor zaznaczył że wymagane będzie aby w ramach tego instrumentu byli powołani eksperci, którzy będą działali w trzyosobowych zespołach, a każdy zespół będzie miał inną specjalizację. Następnie Profesor wymienił trzy zespoły. Pierwszy zespół byłby złożony z ekspertów, którzy byliby skupieni na osobach, które doznały wypadku, bądź choroby, jak również niepełnosprawności w monecie kiedy byli osobami w pełni aktywnymi zawodowo i społecznie. Natomiast drugi zespół byłby zaadresowany do osób z niepełnosprawnościami, z którymi borykają się od wielu lat, a które otrzymują wsparcie nieadekwatne do swych potrzeb i znalazły się poza systemu wsparcia, ze względu na okoliczności społeczne czy wiek. Natomiast zespół trzeci składałby się z ekspertów, którzy zajmowałiby się rodzinami, które borykają się z niepełnosprawni dzieci oraz oczekującymi na narodziny dziecka z niepełnosprawnością. Podsumowując Profesor Mika podkreślił, że bardzo ważne jest, aby wsparcie osoby z niepełnosprawnością było przede wszystkim z nią uzgadniane, adekwatne do jej potrzeb z wykorzystaniem wszystkich zasobów lokalnych, o których często osoba niepełnosprawna nie wie. Profesor wskazał, że jednym z podstawowych problemów jest nieadekwatność wsparcia, natomiast drugim problemem jest to, że wsparcie jest teoretyczne, bez wejścia w środowisko lokalne, trzecim problemem jest to, że jest ono bardzo często spóźnione.

Następnie głos zabrała Przewodnicząca Pani Monika Zima-Parjaszewska, która wskazała, że najwięcej uwag wpłynęło (w ramach konsultacji społecznych) do projektu raz nazywanego- asystą prawną a innym razem - wspieranym podejmowaniem decyzji. Jak podkreśla przewodnicząca jest to bardzo trudny instrument, gdyż z jednej strony ma za zadanie szybko zlikwidować ubezwłasnowolnienie dla wielu rodzin żyjących z osobą

ubezwłasnowolnioną ponieważ to ubezwłasnowolnienie często ma formę pełnomocnictwa lub asysty prawnej. Natomiast jak podkreśla przewodnicząca z drugiej strony zlikwidowanie ubezwłasnowolnienia nie byłoby dobrym rozwiązaniem dla wielu osób niepełnosprawnych gdyż często jest podkreślane, że ubezwłasnowolnienie zakazuje zgodnie z konwencją jakiegokolwiek zastępczej decyzji za osobę z niepełnosprawnością. Przewodnicząca zaznaczyła, że obecnie jest etap przemodelowania tego instrumentu.

Następnie pani Przewodnicząca Monika oddała głos Pani Beacie Góral, pełniącej funkcję koordynatora w projekcie wraz z PFRON. Pani Beata odniosła się do standardów funkcjonowania WTZ. Jak zaznaczyła potrzeba stworzenia standardów wynika z analizy funkcjonowania warsztatów i została podparta badaniami w sprawie zmian stanu prawnego czyli wejścia w życie konwencji i przyjęcia przez Rząd strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Jak podkreśla Pani Beata w dokumencie jest szereg przesłanek powstałych w wyniku tych analiz, które wprost odnoszą się do celów standardów, a jest to: podniesienie jakości działań terapii zajęciowych, przyjęcie prawa do samostanowienia uczestników WTZ, urozmaicenie, wzmocnienie roli warsztatów, przyjęcie skuteczności i jakości działań warsztatów. Wzmocnienie współpracy: otoczenia i kadry merytorycznej WTZ w taki sposób, aby kadra mogła wspierać osoby będące na warsztatach. Rozwijanie kompetencji do samostanowienia członków warsztatów. Pani Beata podkreśliła że kluczową kwestią ulepszenia WTZ jest doszkolenie kadr w komunikacji alternatywnej, a także wyposażenie warsztatów w odpowiedni sprzęt. Pani Góral zaznaczyła, że nowy model ulepszenia warsztatów zawiera wiele obszarów diagnostycznych. Duży nacisk został położony na pogłębienie kompetencji kierownika i kadry, w taki sposób, aby zostały realizowane przez kadrę i kierownika - kompetencje bycia kreatorem indywidualnych planów uczestników. Pani Góral podkreśla, że dokument zawiera propozycję jak wyposażyć część kadry WTZ w umiejętności pomocne dla trenera pracy. W taki sposób by kadra mogła wspierać uczestnika w próbach pracy, praktykach zawodowych, w stałym podnoszeniu umiejętności tak, aby podnieść jakość WTZ. Aby to było możliwe muszą odbyć się specjalne szkolenia kadry merytorycznej warsztatów. Pani Beata wskazała, że w tym dokumencie istnieje katalog sprzętów niezbędnych do wdrożenia standardów funkcjonowania WTZ. Występują 4 etapy wdrażania nowych standardów w WTZ uwzględniających m.in. przygotowanie środowiska do ich wdrażania. Przewidziana jest rekomendacja dla systemów wsparcia, takim przykładem jest przygotowanie ustawy o zatrudnianiu wspomaganym, w której występują przepisy

pozwalające na szybki powrót do WTZ osób niepełnosprawnych, w momencie kiedy dana osoba podejmie zatrudnienie, a w okresie trzy miesięcznym je straci. Pani Góral podkreśliła, że pilotaż jest przewidziany w taki sposób aby odbywał wraz z PFRON i partnerami społecznymi. Istnieje podział obowiązków: PFRON będzie odpowiedzialny za nabór WTZ-tów do pilotażu i monitoring realizacji umów, w zakresie realizacji samego pilotażu, oraz zawieranie umów i monitorowanie pilotażu zwłaszcza w celu doposażenia WTZ. Pilotaż będzie się odbywał przez 12 miesięcy. Kryteria pilotażu są trzystopniowe, uwzględniające siedem makroregionów.

Następnie głos zabrała Pani Ewa Pawłowska, która jako członek komitetu sterującego, chciała bardzo podziękować uczestnikom, realizatorom projektu za włożony ogrom prac. Jak zaznaczyła Pani Ewa istotne jest to, że tworząc instrumenty widzimy człowieka i pragniemy odpowiedzieć na jego potrzebę.

Po przerwie pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska otworzyła dyskusję w sprawie zaprezentowanych instrumentów oraz w sprawie standardu kierowanego do Warsztatów Terapii Zajęciowej. Pani Przewodnicząca przypomniała, że obecnie prace nad instrumentami są na etapie skierowania ich do pilotażu. Natomiast w trakcie trwania pilotażu instrumenty po uwagach zostaną zmodyfikowane i ponownie skonsultowane. Pani Monika Zima-Parjaszewska stwierdziła, że w konsekwencji doprowadzi to, do próby przygotowania aktów normatywnych i zobowiązań tak by działania ustawodawcze można było podjąć jeszcze pod koniec projektu. Przewodnicząca przypomina, że pod koniec stycznia zbierze się komitet sterujący, w którego składzie będzie Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, przedstawiciele partnerów, przedstawiciele samorządów. Następnie jak podkreśla Przewodnicząca komitet sterujący podejmie decyzję o skierowaniu tych instrumentów do pilotażu. Przewodnicząca wskazała, że rolą Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych jest wyrażenie opinii co do instrumentów.

Następnie zabrał głos Pan Adam Kompowski, który zadał pytanie dotyczące instrumentu jakim jest budżet osobisty, pytając dlaczego w katalogu form mieszkalnictwa, które mają być wspierane w ramach budżetu osobistego, nie ma wspomaganych wspólnot mieszkaniowych? Pan Adam Kompowski wskazał, że wspomagane wspólnoty mieszkaniowe są formą mieszkań wspomaganych dla osób z autyzmem i porażeniem mózgowym oraz niepełnosprawnością różnego typu. Pan Kompowski poprosił, aby dodać zapis, że wspomagane wspólnoty będą również finansowane z budżetu osobistego.

Pani Przewodnicząca odniosła się do pytania Pana Adama i zaznaczyła, że uwaga ta jest już wpisana w pilotażu, choć nie znajduje się obecnie w dokumencie, który był przesłany członkom Rady. Przewodnicząca zapewniła, że wspólnoty mieszkaniowe pojawią się jako element budżetu osobistego.

Następnie głos zabrał Pan Adam Zawisny, wskazując, że w instrumencie nie został dosłownie wspomniany element wspólnot mieszkaniowych, gdyż były one rozumiane jako mieszkania wspomagane. Następnie pan Zawisny podkreślił, że w sytuacji zgłoszenia potrzeby doprecyzowania, będzie rozgraniczone mieszkalnictwo i wsparcie w ramach mieszkania i kosztów związanych z mieszkaniem biorąc pod uwagę koszty asystencji osobistej.

Po wypowiedzi Pana Zawisnego, głos zabrała Pani Anna Hejducka, która odniosła się do standardów funkcjonowania WTZ, wyrażając swoje niezadowolenie. Podkreśliła, że otrzymany przez nią raport dużo różni się od przedstawionych standardów. Pani Anna zaznacza, że standard nie jest zgodny z rozporządzeniem i ustawą oraz nie służy pomocą warsztatom, gdyż narzuca jedynie dodatkowe obowiązki, które nie wynikają z założeń warsztatów, ze względu na to, że w ramach standardu występuje zatrudnianie i wspomaganie osób niepełnosprawnych na rynku pracy za pomocą pracowników warsztatu. Jak podkreśla Pani Hejducka w obecnym rozporządzeniu jest zaznaczone czym warsztaty powinny się zajmować, a mianowicie rehabilitacją zawodową. Pani Hejducka stwierdza, że niewłaściwe zostały zapisane metody diagnozowania osób niepełnosprawnych, gdyż użyto niewłaściwych słów, takich jak patrzeć, zamiast widzenie, słuchanie. Pani Anna podkreślając że tego typu diagnozę może wykonać jedynie radiolog. Jak wskazuje Pani Hejducka szkolenia powinny zostać zaprezentowane za pomocą agencji szkolenia. Pani Ania zaznaczyła również, że warsztat nie jest działalnością gospodarczą. Pani Hejducka uważa, że projekt jest w całości do odrzucenia i nie nadaje się do testowania. Zwróciła się z propozycją ponownego przerobienia standardu i dopiero za miesiąc powrotu do rozmowy nad nim (uwzględniając wszystkie poprawki, gdyż testowanie w obecnym kształcie nie ma sensu). Pani Anna złożyła propozycję głosowania nad wszystkim zagadnieniami poza głosowaniem nad wspomnianym standardem dotyczącym WTZ.

Na przekazaną uwagę odpowiedziała Pani Przewodnicząca zaznaczając, że warsztaty obecnie nie są zobowiązane do zmiany swojego sposobu działania. Przewodnicząca podkreśliła, że WTZ ma głównie za zadanie aktywizować zawodowo i wypuszczać osoby niepełnosprawne na rynek pracy, szkoląc pracowników WTZ w taki sposób by mogliby stać się trenerami pracy.

Przewodnicząca zaznaczyła, że WTZ najpierw powinny prześledzić listę uczestników, ze względu na to, że bardzo często połowa uczestników WTZ ze względu na swoją niepełnosprawność nie powinna znaleźć się w WTZ, ale w innych miejscach do tego przeznaczonych. Przewodnicząca poprosiła obecnych członków KRK, aby zbyt daleko nie wybiegać w przyszłość, gdyż na zmianę działania WTZ mamy cały rok, w którym to czasie będziemy pilotażować 72 WTZ, ze względu na to aby wszystkie obawy i wątpliwości zebrać i ponownie sprawdzić ich zasadność.

Następnie Pani Anna Bańkowska zabrała głos i zadała pytanie: dlaczego jest tak, że standard różni się od raportu?

Na tak zadane pytanie odpowiedziała Pani Beata Góral, zaznaczając, że trudno odnieść się do tak ogólnych uwag i zwróciła się z prośbą aby standardów nie traktować jako wersji ostatecznej, gdyż to jest projekt jeszcze w trakcie modyfikacji.

Następnie głos zabrał Pan Robert Jagodziński, który podziękował realizatorom projektu. Podkreślił, że dokument ten daje możliwość głębokiej formy wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Wyraził swoją pozytywną opinię do wszystkich instrumentów i zaznaczył że jest za tym aby sprawdzić ich skuteczność w pilotażu.

Po wypowiedzi Pana Jagodzińskiego zadała pytanie Pani Renata Orłowska, gdzie w pilotażu są osoby starsze? Gdyż jak wskazują dokumenty asystent jest przewidziany tylko dla osób pełniących role społeczne. Pani Renata podkreśliła, że często tak jest a zwłaszcza w programach realizowanych przez PFRON że dotyczą one osób przed 55 rokiem życia.

Pan Adam Kompowski odpowiedział Pani Renacie Orłowskiej wskazując iż zadała bardzo ważne pytanie. Podkreślił, że system AAC, jest systemem, który nie ma żadnych ograniczeń wiekowych, gdyż większość osób potrzebująca pomocy AAC to często osoby starsze. Pan Adam wskazał, że system AAC połączony i takie instytucje jak MZ i NFZ muszą wyrazić chęć współpracy. Jak podkreśla Prelegent model AAC w pełni włącza osoby starsze. Natomiast w asystencji osobistej była olbrzymia dyskusja jak można połączyć budżet osobisty i asystencją osobistą. W ramach tej dyskusji ukazało się kilka wariantów. Wariant pierwszy polega na tym, że każda osoba niezależnie od wieku i powodu niepełnosprawności, może skorzystać z usługi asystencji osobistej. Natomiast wariant drugi pozwala na skorzystanie przez osobę po 65 roku życia skorzystania z usług asystencji osobistej (o ile

niepełnosprawność pojawiła się w związku z wiekiem). Natomiast wariant trzeci występuje jeśli osoba jest przez 65 rokiem życia i już jest osobą niepełnosprawną.

Następnie głos zabrał pan prof. Mika, który wymienił trzy zespoły, które za pomocą wskazanych instrumentów wsparcia będą wzajemnie się przenikać i nawzajem uzupełniać. Zaznaczając, że indywidualne podejście do problemów konkretnych osób z niepełnosprawnościami może z czasem skutkować wypracowaniem zupełnie innych wzorców i wtedy będzie trzeba dopisać czwarty zespół.

Następnie zabrał głos Pan Dariusz Jadczyk, zadając pytanie: w jaki sposób zostaną zabezpieczone fundusze powiernicze przed ingerencją.

Następnie Pan Piotr Kuźniak wyraził swoją pozytywną opinię odnośnie wszystkich realizowanych projektów.

Następnie do pytania zadanego przez Pana Dariusza odniosła się Pani Przewodnicząca, która stwierdziła, że o konkretnych rozwiązaniach dotyczących zabezpieczenia funduszy powiernicze będziemy rozmawiać za kilka miesięcy.

Później pani Przewodnicząca zaznaczyła, że rozpoczyna się II blok i wskazała, kto najpierw zabierze głos. Jako pierwszego wskazała Pana Krzysztofa Kurowskiego, a drugą Panią Justynę Kucińską (osoby te same zgłosiły się do wypowiedzi).

Najpierw zabrał głos Pan Krzysztof Kurowski – przedstawił opinię pozytywną dotyczącą instrumentów i przyjętych w nim kierunków. Zauważył, że kierunki te będą wymagały pewnej modyfikacji na etapie pilotażu, ale obecnie nie powinniśmy zbyt długo czekać na wprowadzenie zmian.

Następnie głos zabrał Pan Marek - zadając pytanie: jak będzie wyglądał pilotaż, czy WTZ-ty będą się miały same zgłosić do udziału w pilotażu, czy będzie to rozwiązanie w formie losowania?

Na to pytanie odpowiedziała Pani Beata Góral, wskazując, że wytypowanie WTZ odbędzie się za pomocą konkursu, który będzie udostępniony w systemie elektronicznym, gdzie będzie można złożyć wnioski do udziału w pilotażu.

Następnie zabrała głos Pani Barbara Świąch-Bober wskazując, aby zauważyć i zrozumieć środowisko WTZ, które obecnie boi się zmian. Pani Barbara wyraziła obawy, że po konkursie, w którym do pilotażu zostaną wybrane WTZ-y, może powstać o nich negatywna opinia, co

w konsekwencji będzie krzywdzące dla WTZ-ów które są bardzo ciekawe i w których osoby pracujące dają z siebie wszystko aby pomóc osobą niepełnosprawnym.

Następnie Pani Justyna Kucińska – zadała pytanie: czy jeśli zostanie w pilotażu uwzględnionych 6 województw, to czy osoby biorące udział w pilotażu otrzymają wsparcie, oraz ile osób z biorących udział w pilotażu będzie potrzebować asysty 24 h oraz jak będzie rozwiązany problem trwałości wypłacanego świadczenia dla grupy uczestniczącej w projekcie. Pani Justyna wskazała, że definicja trwałości nie jest jeszcze określona, jednak zwraca się z prośbą, aby ją określić tak by dane podmioty wiedziały do kiedy będą otrzymywać wsparcie finansowe.

Następnie zabrał głos Ksiądz Tadeusz Zaleski, który zaznaczył, że fundacje którymi się zajmuje posiadają kilkanaście Warsztatów Terapii Zajęciowej, należą do dwóch forów warsztatów ogólnopolskich. Zaznaczył, że musi złożyć zastrzeżenia co do projektu standardów WTZ, gdyż uważa, że uwagi zawarte dziś na posiedzeniu muszą być wskazane i zaznaczone już na początkowym etapie pilotażu. Ksiądz Zaleski stwierdził, że aby to uczynić potrzeba przynajmniej miesiąca czasu.

Następnie Pani Przewodnicząca – odpowiedziała i przypomniała wszystkim zebranym na KRK, że niestety jest to niemożliwe, gdyż już 1 lutego musi rozpocząć się pilotaż instrumentu. Następnie pani Przewodnicząca podsumowując część dotyczącą projektu- Aktywni Niepełnosprawni zadała pytanie: czy w grupie KRK jest ktoś, kto całkowicie negatywnie ocenia projekt? (Nikt z obecnych osób na KRK się nie zgłosił). Pani Przewodnicząca zadała kolejne pytanie: czy propozycja i wniosek Pani Hajduckiej aby poddać pod Państwa zaopiniowanie osobno standard WTZ i osobno pozostałe instrumenty Państwo akceptują, i czy są Państwo za taką formułą głosowania?

Następnie pan Adam Kompowski zabrał głos-podkreślając, że otrzymał zapewnienie od Pana Zawisnego że zmiana dotycząca wspólnot mieszkaniowych zostanie zawarta w instrumencie ale niestety takiej zmiany w otrzymanym dokumencie nie widzi, więc trudno jest głosować.

Pani Przewodnicząca odpowiedziała Panu Adamowi Zawisnemu wskazując, że zastrzeżenie dotyczące wspólnot mieszkaniowych zostanie przyjęte. Następnie Pani przewodnicząca zwróciła się do obecnych na posiedzeniu KRK z prośbą o odniesienie się do pozytywnej opinii z zastrzeżeniami podanymi podczas obecnego posiedzenia KRK kwestii, takich jak: wspólnoty

mieszkaniowe, zabezpieczenia funduszy powierniczych przed inflacją, pytając czy taka formuła będzie odpowiednia i czy może się odbyć głosowanie nad taką opinią ?

(Nie było głosu sprzeciwu)

Następnie odbyło się głosowanie. Za przyjęciem głosowało 31 osób, jedna osoba wstrzymała się od głosu.

Następnie Przewodniczącą dziękując wszystkim partnerom złożyła deklarację, że wszystkie uwagi i wątpliwości będą rozwiązywane na bieżąco, sugerując, że może się odbyć na dodatkowym spotkaniu po 3 miesiącach od rozpoczęcia pilotażu dla chętnych członków KRK aby w jego trakcie podzielić się uwagami, a następnie wrócić do nich po 12 miesiącach.

Następnie zabrał głos Pan Michał Tomczak postulując aby całe zgromadzenie KRK wstrzymało się od opiniowania, w związku ze złożonymi uwagami i gdy PFRON ustosunkuje się do uwag dopiero wtedy zorganizować głosowanie.

Pani Przewodnicząca poprosiła Panią Aleksandrę Kowalską reprezentującą PFRON o przedstawienie stanowiska do KRK odnośnie uwag dotyczących standardów WTZ.

Pani Aleksandra reprezentująca PFRON zgodziła się ustosunkować do uwag.

Następnie Pani Przewodnicząca zaproponowała, aby następne spotkanie odbyło się 21 stycznia w formie zdalnej.

Pan Minister Wdówik stwierdził że jest to dobra propozycja, gdyż projekt zawodowy powinien zostać omówiony 21 stycznia aby był czas do zapoznania się z nim i potraktowania go bardzo poważnie

Następnie głos zabrał Pan Michał Tomczak, który zadał pytanie Panu Ministrowi odnośnie wymogu podpisania pitu 2 przez osoby podpisujące umowę z WTZ oraz ich uczestników.

Na to pytanie odpowiedział pan Minister Wdówik, zapewniając że temat jest mu znany i często tym tematem interesują się pracodawcy pracy chronionej a nie pracownicy, ale jak twierdzi świadczy to o ich wrażliwości społecznej. Pan minister stwierdził, że formy zatrudnienia wspieranego, chronionego o szczególnych potrzebach jest niezbędne i takie placówki muszą być wspierane. Pan Minister zapewnił że prace nad tym trwają, aby Zakłady Aktywności Zawodowej ponownie otrzymywały co najmniej takie same warunki lub lepsze.

Następnie głos zabrał Pan Krzysztof Kosinski dziękując Panu Ministrowi za złożone zapewnienie, jednocześnie zwrócił uwagę, że jest potrzeby bardzo jasny sygnał dla

środowiska zakładów pracy chronionej, aby pracodawcy chcieli mieć zakład pracy chronionej.

Pan Krzysztof Kurowski – powiedział, że wiąże nas konwencja dla osób z niepełnosprawnościami nie tylko w zakresie omawianych spraw, ale także jeśli chodzi o rehabilitację chronioną i każde wspieranie chronionego rynku pracy pozostanie w niezgodzie z stanowiskiem Komitetu do Spraw Osób Niepełnosprawnych i stanowiskiem konwencji i to wsparcie powinno być kierowane bezpośrednio do pracownika z niepełnosprawnością.

Następnie odpowiedział Pan Krzysztof Kosiński, który stwierdził, że miał na myśli podatki od osób fizycznych, które wpłacane przez pracodawcę do urzędu skarbowego umożliwiały wpłatę odpowiednich środków na specjalny wyodrębniony fundusz, którego głównym beneficjentem pozostawałyby osoby niepełnosprawne.

Głos zabrał Pan Przemysław Żydok stwierdzając, że zakłady aktywności zawodowej są instrumentem rehabilitacji, natomiast zakłady pracy chronionej są to firmy, których głównym celem jest cel gospodarczy. Podkreślił, że pierwszy raz w historii Polski mamy sytuację kiedy normalne firmy potrzebują pracowników z niepełnosprawnościami bo tak niskie jest bezrobocie, a rynek wymusza zatrudnianie tych osób. Pan Żydok stwierdził, że trzeba szukać rozwiązań, w których pracodawca nie szuka środków z PFRON tylko każdemu pracownikowi, także temu z niepełnosprawnością, jest wstanie ze swych środków finansowych fundować turnus rehabilitacyjny lub potrzebą opiekę medyczną.

Następnie głos zabrał pan Dariusz Jadczyk, wskazując że osoby niepełnosprawne są cennymi pracownikami, ale posiadają dużą ilość przywilejów, które są problematyczne dla pracodawcy stąd chętniej wybierane do pracy są osoby sprawne. Jednocześnie pan Dariusz stwierdził że przy niskim bezrobociu osoby niepełnosprawne mogą być cennymi pracownikami.

Pani przewodnicząca zakończyła posiedzenie.

Protokół sporządziła:

Przewodniczący:

